

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

CLUBUL LIONS
SIBIU

Comuna PORUMBACU DE JOS

Județul SIBIU

COLECȚIA
"MICROMONOGRAFII LOCALE"

36

EDITURA
ETAPE

**COMUNA
PORUMBACU DE JOS****C
&
P
R
I
S**

1. Localizare, informații utile	Pag. 3
2. Istoricul comunității	Pag. 4
3. Consiliul local	Pag. 9
4. Personalități locale	Pag. 9
5. Informații, opinii	Pag. 10
6. Economia locală	Pag. 12
7. Lăcașuri de cult, icoane	Pag. 18

Prezenta lucrare a fost elaborată în cadrul Programului:
"Informarea Comunității Locale"
cofinanțat de:
"Fundația Pentru Dezvoltarea Societății Civile"

36**COLECȚIA MICROMONOGRAFII LOCALE
SIBIU, 1999**

Mulțumim tuturor celor care ne-au sprijinit în obținerea informațiilor cuprinse în această lucrare. Precizăm că în cadrul programului "**Informarea comunității locale**", cofinanțat de *Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile* - componenta colecția "Micromonografii locale" - au fost elaborate 5 chestionare privind identificarea și elaborarea acestei lucrări; informațiile obținute prin completarea chestionarelor de către reprezentanții primăriei, preoți, directori de școală, se regăsesc în această lucrare.

Lucrarea se distribuie gratuit

Bun de tipar: 01.02.1999
Tiraj: 200 buc.

Colectivul de redacție:

Marius Halmaghi
Daniela Mureșan
Constantin Ionașcu

Referenți de specialitate:

Eugenia Crișan
Dr. Ilie Moise

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

Ing. Constantin Ionașcu
Daniela Mureșan

CORECTURA

Marius Halmaghi

Coordonator program - Consiliul Județean Sibiu:

Ec. Stela Stretean

Coordonator program - Clubul Lions Sibiu:

Jr. Dumitru Iorga

ISBN 973-9090-41-9

COMUNA

PORUMBACU DE JOS

Primar: Morariu Gheorghe
Secretar: Munteanu Liviu

Localitatea	Cod poștal
Porumbacu de Jos	2412
Porumbacu de Sus	2413
Sărata	2414
Scorei	2415
Colun	2416

Comuna are în componență satele

- ◆ **Porumbacu de Jos**, reședința comunei
- ◆ **Colun**, la 8 km
- ◆ **Porumbacu de Sus**, la 6 km
- ◆ **Sărata**, la 7 km
- ◆ **Scorei**, la 7 km

Suprafața comunei: 18.487 ha

PORUMBACU DE JOS

LOCALIZARE:

Comuna este situată la 34 km de municipiul Sibiu, pe DN1 Sibiu - Făgăraș. Relieful este de câmpie intramontană brăzdat de apele râului Olt și pârâului Porumbac.

VECINI:

Nord: Glimboaca	Est: Arpașu de Jos
Sud: jud. Argeș	Vest: orașul Avrig

Cea mai apropiată stație CFR: Gara Porumbacu de Jos.
Cel mai apropiat spital: în municipiul Sibiu, la 34 km

ALTE INFORMAȚII UTILE

- ◆ **5 ȘCOLI GENERALE;**
- ◆ **5 GRĂDINIȚE;**
- ◆ **4 CĂMINE CULTURALE** Porumbacu de Jos, Porumbacu de Sus, Scorei, Sărata;
- ◆ **1 BIBLIOTECĂ** cu 8385 volume (la 31.12.1998) și 739 cititori înscrși; responsabilă Marioara Opriș - tel: 552112 (Biblioteca ASTRA);
- ◆ **2 DISPENSARE UMANE** Porumbacu de Jos, Porumbacu de Sus (2 medici);
- ◆ **1 DISPENSAR VETERINAR** în Porumbacu de Jos (2 medici);
- ◆ **3 AGENȚII ȘI 1 OFICIU PTTR**
- ◆ **1 FARMACIE**
- ◆ **RAMPE DE GUNOI** în toate satele componente;
- ◆ **COMUNA ESTE ELECTRIFICATĂ ÎN ÎNTREGIME.**

BISERICI ORTODOXE:

Colun: Biserica "Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul" - 1811; preot Chidu Viorel, cântăreț bisericesc Tudor Ioan;

Porumbacu de Jos: Biserica "Sf. Nicolae" - 1877 Biserica "Cuvioasa Paraschiva" - 1904; preot Coltor Laurențiu, cântăreț bisericesc Tarcea I. și Șchiopu Nicolae;

Porumbacu de Sus: Biserica "Sf. Nicolae" - 1877; Biserica "Cuvioasa Paraschiva" - 1904; preot Bobeș Ioan, cântăreț bisericesc Anghelă Aurel și Vocă Dumitru;

Biserica "Cuvioasa Paraschiva" - 1903, pictată 1992 de Pavel Virgiș; preot Baboia Nicolae, cântăreț bisericesc Lupu Gheorghe;

Comuna Porumbacu de Jos

Sărata: Biserica "Nașterea Domnului" - 1804, pictată de frații Grecu; Biserica "Botezul Domnului" - 1810, preot Mișu Ioan;

Scorei: Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - 1869, pictată de Pavel Virgil; Biserica "Cuvioasa Paraschiva" - 1859; preot Todârcea Andrei, cântăreț bisericesc David Emil;

Infrastructura în comuna Bazna

Sate	Rețea apă	Rețea canal	Rețea gaz	Centrală telefonică
Porumbacu de Jos	NU	NU	NU	Analogică
Colun	NU	NU	NU	"
Scorei	DA	NU	NU	"
Sărata	NU	NU	NU	"
Porumbacu de Sus	NU	Nu	NU	"

Populația	1996	1997	1998
Total	3001	3037	3014
Masculin	1506	1518	1504
Feminin	1495	1519	1510

Infrastructură social – educație

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Unitati de invatamint - total – numar	10	10	10	10	9	9	9	9
Elevi înscriși - total – persoane	423	371	335	330	326	320	349	348
Elevi înscriși în învățământ primar și gimnazial – persoane	423	371	335	330	326	320	349	348
Personal didactic total – persoane	41	39	39	39	34	38	37	38
Personal didactic în învățământ primar și gimnazial - persoane	32	31	33	33	30	34	33	34
Săli de clasă și cabinete școlare	29	29	26	26	24	31	26	25

Infrastructura social - culturală, sănătate, telecomunicații, turism

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Abonamente la radio și radiofonicare - numar	324	291	272	275	277	277	278	261
Abonamente la televiziune - numar	424	432	413	415	501	506	508	499
Unitati PTRR - total - numar	4	5	5	5	4	4	4	4
Abonamente telefonice - numar	93	93	95	95	97	94	248	283
Medici - sector public - persoane	5	4	4	4	3	3	2	2
Personal mediu sanitar - sector public - persoane	1	2	2	2	4	5	4	4
Cabinete stomatologice – sector privat	0	0	0	0	0	1	1	1

REPERE ISTORICE

I. DENUMIRILE VECHI ALE COMUNEI (1)

Bibliografie: Dicționarul Numirilor de localități cu populațiune română din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș întocmit din încredințarea Asociației Pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român, de Silvestru Moldovan, Nicolae Togan - Ediția II-a, Sibiu, 1919 - Editura Asociațiunii, Tipografia Libertatea Orăștie.

- ◆ **Porumbacu-de-jos**, Alsóporumbák, Unterporumbach, județul Făgăraș, plasa Arpașul-de-jos, locuitori 1454, români 1369, ceilalți unguri, germani și ovrei, parohie greco-ortodoxe (Sibiiu) și greco-catolică (Blaj), poșta în localitate;
- ◆ **Colun**, Kolun, județul Făgăraș, plasa Arpașul-de-jos, locuitori 522, români, parohie greco-ortodoxă (Sibiiu) și greco-catolică (Blaj), poșta în Porumbacu-de-jos (Alsóporumbák)
- ◆ **Porumbacu-de-sus**, Felsőporumbák, Oberporumbach, județul Făgăraș, plasa Arpașul-de-jos, locuitori 1822, români 1692, ceilalți țigani, germani și unguri, parohie greco-ortodoxă (2, Sibiiu) și greco-catolică (Blaj), poșta în Porumbacu-de-jos (Alsóporumbák)
- ◆ **Sărata**, Szarata, județul Făgăraș, plasa Arpașul-de-jos, locuitori 1004, români 992, parohie greco-ortodoxă (Sibiiu) și greco-catolică (Blaj), poșta în Porumbacu-de-jos (Alsóporumbák)
- ◆ **Scorei**, Skorei, județul Făgăraș, plasa Arpașul-de-jos, locuitori 1293, români 1270, parohie greco-ortodoxă (Sibiiu) și greco-catolică (Blaj), poșta în Porumbacu-de-jos (Alsóporumbák)

II. DENUMIRILE VECHI ALE COMUNEI (2)

Bibliografie: Dicționar istoric al localităților din Transilvania - Coriolan Suciu - Editura Academiei R.S.R., 1966, 2 volume

Porumbacu de Jos, ung. Alsóporumbák, germ. Unterbornbach, Unterforrembach, Unterporumbach, raion Sibiu, regiunea Brașov.

1546 Warembach,	1839 Porumbaku-gyin-zsosz,
1550 Warmbach,	1840 Porumbakul din zsosz,
1589 Also Porumbak, Porumbak,	1854 Alsó-Porumbák, Unter
1638 Porumbak Inferior,	Bornbach, Porumbacul de Jos
1733 Also-Porumbach,	

Colun, ung. Kolun, germ. Kolun, raion Sibiu, regiunea Brașov.

1322 villa seu poss. Colonia,	1509 Colyn,
1494 Kollen,	1589 Kaczon, Kolon,
1495 Kellen,	1733 Kolun,
1497 Khellen,	1767 Kulun,
1507 Collon,	1854 Kolun, Colun

Porumbacu de Sus, ung. Felsőporumbák, germ. Oberbornbach, Oberporumbach, Oberforrembach, raion Sibiu, regiunea Brașov.

1546 Warembach,	1550 Warmbach,
-----------------	----------------

Comuna Porumbacu de Jos

1559 Felső-Porumbak,
1589 Porumbak,
1632 Felseő Porumbak,
1637 Felseo Porumbak,
1733 Felső Porumbach,

1750 Felső Porumbák,
1850 Porumbaku din Szusz,
1854 Felső Porumbák, Ober-
Bornbach, Porumbacu de Sus.

Sarata, ung. Szaráta, raion Sibiu, regiunea Braşov.

1582 Zaratha,
1689 Zorata,
1584 Serata,
1590 Zarata,
1606 Sarata,

1637 Szaratha,
1733 Szaráta,
1750 Szerata,
1854 Szeráta, Sárata.

Scorelu, Scorei, ung. Szkorei, raionul Sibiu, regiunea Braşov,

1392 (6900 de la Adam) Szkore,
1486 Scorei, Skorey,
1520 Zkorei
1534, 1582 Zkore,
1584 Skorey,
1613 Szkorei,

1632 Schore,
1637 Schora,
1750 Szkorej,
1759 Szkorey,
1854 Szkoré, Scorei

SCURT ISTORIC

Comuna Porumbacu de Jos situată la poalele munţilor Făgăraş se înscrie în constelaţia satelor cu o existenţă multimilenară, locuitorii ţinutului reuşind să reziste de-a lungul atâtor veacuri tulburi. Elevii Cercului de Istorie locală din Scorei au descoperit, în partea de sud a satului Sărata, un ciocan şi un toporaş de piatră din neolitic; atunci, în 1976, acesta a fost doar începutul fiind descoperite ulterior mai multe vetre neolitice şi numeroase unelte neolitice pe albia pârâului "Mierea", pe pârâul numit "Creţoaia" etc. De altfel încă din 1970 a luat fiinţă în şcoala din Scorei un valoros muzeu etnografic şcolar. Cercetările istorice dovedesc foarte concludent că poporul dac a continuat să trăiască pe vechiul său pământ şi în noile condiţii create de cucerirea romană - după războaiele din anii 101-102 şi 105-106. Urme ale vechilor drumuri romane, au fost descoperite la: Turnu Roşu, Tălmaci, Şelimbăr, Şeica Mică, Miercurea Sibiului etc. Pe baza acestor descoperiri, precum şi pe baza tuturor izvoarelor literare vechi cunoscute s-a putut reconstitui faptul că vechile căi romane din acest ţinut veneau dinspre pasul Turnu Roşu şi apoi se bifurca, o parte spre Alba Iulia, iar cealaltă pe Valea Oltului spre Făgăraş. Castre romane, mai mari sau mai mici, au fost identificate pe hotarele localităţilor Boiţa şi Săcădate. Lângă castrul de la Boiţa se afla un punct de vamă. Chiar dacă în 271 oficialităţile romane au fost nevoiţi să părăsească Dacia, populaţia băştinaşă daco-romană şi-a continuat existenţa pe aceste meleaguri, în condiţiile vitrege ale migraţiilor succesive, dând naştere la diverse urme de cultură materială descoperite pe tot cuprinsul Daciei. S-au descoperit diferite forme de viaţă rurală - de tip sedentar, având la bază o economie agricolă (creşterea animalelor şi cultivarea pământului) cea mai însemnată cultură fiind cea cunoscută sub numele de "Cultura Bratei" (la Bratei, lângă Mediaş, fiind descoperite 2 aşezări şi patru cimitire, datând din sec. IV-VI şi aparţinând vechii culturi daco-romane) răspândită atât în Dacia romană cât şi în restul teritoriului dacic. Istoria românilor în mileniul al doilea al erei noastre, în sudul Transilvaniei, este strâns împletită cu cea a coloniştilor saşi. Aceştia, în

perioada sec. XII-XIV la chemarea regilor maghiari, au părăsit ținuturile de baștină (cuprinse între malurile oceanului Atlantic și fluviul Elba, mai precis din Flandra până în Saxonia superioară) și au beneficiat de privilegiile acordate de regii maghiari ce încercau de câteva secole să cucerească aceste ținuturi. La sosirea lor bazinul Transilvaniei era locuit de obști săsești românești autohtone, organizate în voievodate și cnezate și conduse după obiceiurile pământului (jus valachicum). Astfel se explică cucerirea militară foarte anevoioasă a Transilvaniei de către regatul maghiar, cucerire efectuată în mai multe etape și care a durat timp de secole, opoziția militară a localnicilor fiind foarte puternică și dâră. Coloniștii germani s-au așezat inițial în jurul Alba Iuliei (pe la 1100) și ulterior (în sec. XII-lea) s-a extins colonizarea pe direcția Orăștie - Baraolt, pe această direcție existând puternice zone românești cunoscute sub numele de Țara Făgărașului și Ducatul Amlășului. Grupurile de coloniști germani organizați în obști teritoriale (scaune) erau meșteșugari specializați și în mare parte familii de țărani care au contribuit la înflorirea vieții economice, îndeosebi în domeniul meseriilor și comerțului, edificând cetățile de apărare a Transilvaniei, având privilegiul distincte și sarcina apărării "regatului apostolic" împotriva invaziilor popoarelor migratoare. Districtele românești din "Mărginimea Sibiului" (zona Săliște Tâlmăciu) și Făgăraș, locuite din vechime de români s-au transformat și ele în scaune, după tipul de organizare alogen, păstrându-și autonomia internă timp de secole, chiar dacă ele au fost afiliate la scaunul Sibiului. Trebuie menționat că cele două districte românești sunt perfect suprapuse teritorial pe cele două entități feudale românești și anume ducatele Amlășului și Făgărașului, stăpânite peste o sută de ani de către domnitorii români de peste munți (de la Vladislav Vlaicu până la Basarab cel Bătrân). Toți domnitorii români din Țara Românească, cuprinși în intervalul 1366-1483, au purtat și titlul nobiliar de "herțog al Amlășului și Făgărașului". Chiar dacă după 1483 aceste două ținuturi trec sub administrarea Universității saxone din Sibiu (patriciatul săsesc impune dări și taxe indiferent dacă satele erau românești sau cu populație mixtă) domnitorii români revendică permanent cele două feude, păstrând în titulatură și în documentele de cancelărie emise până în sec. XVIII și considerând că cele două provincii sunt un drept de jure, din moși strămoși. Însuși Mihai Viteazu, realizând prima unire a țărilor române (1599-1601) considera districtul Făgărașului, cu toate satele aparținătoare, un jus antiquum voivodarum Valachiae Transalpinæ. În drumul său spre Sibiu, în campania din octombrie 1599 (ce a culminat cu bătălia de la Șelimbăr) a fost foarte bine primit de țăranii români în toată Țara Făgărașului. Atât la popasul făcut la Cîrțișoara, cât și în întreaga lui campanie a fost sprijinit și ajutat, domeniul Făgărașului fiindu-i aliat credincios. Fostele districte ale Făgărașului și "Mărginimii Sibiului" au rămas, pe întregul parcurs al evului mediu, o țară (un "regnum") cu instituții și cu legi și obiceiuri distincte, proprii, păstrate prin tradiție, din vremuri imemorabile, având o evoluție istorică aparte, specifică.

Transhumanța, schimburile de produse, strămutările de pe un versant pe celălalt (în momentele de grea cumpănă), obiceiurile izvorâte din aceeași origine, păstrate cu sfințenie peste veacuri până în zilele noastre, au unit și păstrat nealterat bagajul moștenit peste veacuri contribuind decisiv la formarea statului național unitar român. Drumul comercial ce cobora pe Valea Oltului (unde funcționau vestitele vămi de la Turnu Roșu și Riu Vadului (Genune) precum și "vestitele drumuri" ale transhumanței ("vămi ale cucului") au contribuit în timp la crearea unei economii complementare a țărilor române, legătura dintre târgurile transilvănene și iarmarocurile și târgurile din sud asigurând dezvoltarea economică a ambelor zone.

Comuna Porumbacu de Jos

Bibliografie: *Județele patriei - SIBIU - MONOGRAFIE - Editura Sport turism, București, 1981, colectiv.*
prof. Gavril Popa - Scoreiul, veche vatră românească din Țara Făgărașului, 1998

Nașterea și dezvoltarea comunei Porumbacu de Jos

Bibliografie: *Monografia comunei Porumbacu de Jos - material elaborat de Primăria comunei*

Comuna Porumbacu de Jos este situată la marginea apuseană a fostului județ Făgăraș, pe malul Oltului într-o regiune de șes. Prin sat trece drumul care duce spre comuna Porumbacu de Sus la Negoiu, de poalele căruia se găsește la o distanță de circa 20-25 km. Prin centrul comunei trece șoseaua națională care desparte satul în două jumătăți: partea de jos și de sus a satului. Prin partea de nord a comunei trece calea ferată Sibiu - Brașov (Orașul Stalin), construită înainte de anul 1900. Satul are o formă alungită de pară. Prin partea de vest a satului curge râul Porumbac, de la care probabil și-a luat denumirea satului (porumbel sau porumbele și cuvântul german "Bach - râu", râul porumbeilor sau porumbelelor). În partea de sus a comunei, pe teritoriul comunei s-au dat lupte crâncene în primul război mondial între români și nemți - aici fiind ridicat ulterior un cimitir al eroilor. Satul a fost situat, la început, numai în partea de sud pe o poziție mai ridicată numită "Vatra satului", azi "Calea Vetrîi". Nu se cunoaște data exactă a întemeierii comunei. După tradiția orală satul ar fi fost întemeiat de un oarecare Man din Deal care a dat naștere familiei Mandeaal, una dintre cele mai vechi familii din comună, din rândurile căreia s-au recrutat, timp de peste 100 de ani, preoții ortodocși din sat (au fost 4 generații de preoți, după 1848): Vasile Mandeaal, Ioan Mandeaal, Dumitru Mandeaal și Cornel Mandeaal. Documentele în legătură cu vechimea satului se găsesc în "Arhivele statului din Cluj", la Budapesta și Viena care ne vorbesc că exista în comuna Porumbacu de Jos o judecătorie (scaunul din Porumbac) de care aparțineau comunele Porumbacu de Jos și Sus, Ucea de Sus, Corbi, Sărata, Scorei, iar înainte de anul 1680 mai aparțineau Viștea de Sus, Arpașul de Sus, Streza și Oprăa Cîrțișoara. Acest scaun de judecată era compus din 6 asesori și un notar, recrutați dintre boerlii satelor aparținătoare și judeca nemulțumirile dintre iobagi, în caz de apel dezbaterea ajungea la scaunul superior din Făgăraș, alcătuit din 12 asesori, prezidat de căpitanul districtului. Între anii 1500-1600, comuna număra circa 45 familii, iar la cea mai veche numărătoare (conscriptie) făcută de statul maghiar în 1713 comuna număra 63 de familii, pentru că în 1736 numărul familiilor (preoți, iobagi și zilieri) să se ridice la 106. Alte documente ne mai vorbesc despre poșta care se afla în clădirile lui Prună Gheorghe. Înainte de a exista calea ferată, "poștășitul" se făcea cu trăsura trasă de 4 cai care erau schimbați din loc în loc. Astfel pe șoseaua care lega Brașovul (Kronstadt) cu Sibiu (Hermannstadt) exista și în comuna Porumbacu de Jos un centru de schimb al cailor, condus de un șef al poștei, care avea un grajd cu 10-20 de cai de schimb. Tot în acest local exista și o berărie, iar în locul unde sunt astăzi țiganii era o fabrică de spirit mutată de la Porumbacu de Sus, de la locul numit "Richirie" (rachirie). În trecut suprafața comunei era acoperită cu pădure așa cum ne-o arată diferite denumiri de hotar ca: "Valea Ursului", "La stejari", "Cărbunarea", etc și foarte puțin pământ era rezervat agriculturii. Ocupația principală a locuitorilor în trecut și astăzi era agricultura și creșterea vitelor. În vechime suprafața comunei era împărțită în două hotare: unu spre Avrig și celălalt spre Scorei. Astăzi cel dinspre Avrig este împărțit în două hotare și avem în total 3 pe care se rotesc culturile.

În trecut pământul era arat cu boii și vacile, astăzi se ară cu bivolițele, caii și tractoarele. Pământul se ară de 3 ori și se gunoiește că altfel este neproductiv. Mai productivă este partea de jos dinspre Olt, dar adesea aceea este inundată de râul Olt și se înregistrează pagube însemnate. Partea de sud este mai neproductivă (bârc lutos și argilos). În trecut se cultivau mai ales secara, ovăzul, meiul și cartoful. Astăzi s-a extins cultura grâului și a porumbului. Lemnele de foc erau în trecut din abundență ele fiind comercializate chiar pe piața Sibiului. Râurile erau bogate în pește iar venitul din pescuit era al domnului de pământ, pe aceste râuri existând în trecut 6 mori de apă dintre care una cu două roți, proprietatea domnului de pământ. Astăzi mai sunt 3 mori de apă cu 2 și cu 3 roți. O industrie foarte dezvoltată în trecut și care se mai practică și astăzi sunt piuăle sau dirstele de ciocane. În comuna Porumbacul de Jos vin foarte mulți țărani din satele de peste Olt, trecând peste podul plutoar, ca să-și facă pânuiri de cioarec, recăl, țoale, straiie etc. În trecut au funcționat vreo 6 astfel de piue iar astăzi mai sunt în funcțiune vreo 3. De asemenea au existat piue de făcut ulei care astăzi nu mai funcționează. În trecut partea cea mai mare din suprafața comunei aparținea statului care o vindea la licitație diferiților nobili ca Apaffi, Banffi, Teleki, baronul Brukenenthal și alții. Aceștia dădeau moșia în dijmă iobagilor din sat care plăteau zeciuiala și făceau diferite corvezi curții. Ca dovadă că iobagii făceau diferite munci la curtea boierească avem denumiri ca: Bărbaș, Kereș, Birăuț etc. De acestea erau scutiți numai boierii, preoții și primarul satului (villicus). Dintre familiile de boeri mai vestite amintim: familia Stoichița, Boer, Comșa, Deak, Popa etc, dintre care unele au dispărut iar altele mai supraviețuiesc și astăzi.

COMPANIA a 7-a GRĂNICERI

Nu trebuie uitat că, nu cu mult timp în urmă, pe aceste locuri era o graniță iar moșii și strămoșii noștri erau grăniceri, unii fără voia lor!

Compania a 7-a avea sediul în Racovița și cuprindea grănicerii din satele Porumbacu de Jos, Porumbacu de Sus, Racovița și Scorei. Reședința regimentului 1 grăniceresc român era la Orlat.

– 1761, 5 aprilie, baronul general Nicolae Adolf Buckow este trimis în Ardeal, spre a pune capăt disputelor confesionale dintre românii uniți și neuniți, sprijinit fiind de Curtea de la Viena și de episcopul de la Blaj, Petru Pavel Aron. În același an pune să se distrugă prin incendiere mănăstirile din Țara Făgărașului (majoritatea erau din lemn). Mănăstirea de la Scorei, construită din piatră și cărămidă, a fost distrusă cu tunurile;

– 1761, 13 octombrie, generalul redactează un proiect privind întărirea poziției imperiale în zonă prin care propune desființarea organizației plăieșilor și a pușcașilor și înființarea "miliției grănicerești" care să fie alcătuită din două regimente românești de infanterie de câte 3.000 de soldați, două regimente de infanterie secuiești, un regiment de cavalerie (dragoni) și unul secuiesc (husari), de câte o mie de călăreți.

– 1765, în acest an începe efectiv militarizarea Țării Oltului: "*Românii precum și ceilalți soldați grăniceri aflători între dâșii se vor bucura de prerogativele rezultate din situația de militari dar mai ales aceia vor fi împărțâșiți de un privilegiu considerabil care au fost trecuți din starea de supușenie în cea de oameni liberi.*"

– 1850, 4 septembrie consiliul de miniștri hotărăște desființarea graniței militare din Transilvania;

– 1851 la 22 ianuarie, împăratul dispunea desființarea graniței militare a Transilvaniei și încorporarea grănicerilor în regimentele de linie.

- În urma acestei hotărâri grănicerii români au primit drepturile de a folosi munții și pășunile pe care ei le-au păzit, ei hotărând în unanimitate ca fondurile bănești ale regimentului să fie folosite pentru cultura poporului - "Fond scolastic"
- 1871, se înființează la Sibiu un Comitet Central pentru administrarea fondului școlastic sub conducerea generalului baron David Urs de Margine; din acest fond s-a construit în Scorei în 1874-1876 un edificiu nou de școală;

Bibliografie: Prof.Gavril Popa-Scoreiul - *Veche Vatră Românească din Țara Făgărașului, Tipografia Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, noiembrie 1998, pag. 139-140.*

DE PE LINIA DE FRONT: SCOREI - SĂRATA - PORUMBACU DE SUS

*"Măi soldate luptător
Un' ți-a fost soarta să mori
În fundul Carpaților
Sub cetina brazilor
De scăldat cin' te-a scăldat?"*

*Ploaia când s-a revărsat.
De Jelit cin' te-a jelit?
Păsările ciripind.
De-ngropat cin' te-a -ngropat?
Munții când s-au dărâmat. "*

"Avântul armatei române din noaptea de 14 spre 15 august 1916 - în care se regeșeau perfect ecurile dorobanților din vara lui 1877 - a dus la eliberarea în numai câteva săptămâni a unei treimi din Transilvania. Operațiile militare nu evoluau la fel de bine în alte zone ale frontului românesc. La Turtucaia, o armată a noastră, insuficient pregătită și dotată, a fost copleșită de forțele superioare ale adversarului. În cadrul dat se hotărâsc unele remanieri de dispozitive. Trupe de pe frontul din Transilvania sunt trimise în Dobrogea. Și prin eforturi grele, cu sacrificii deosebite, inamicul este oprit pe linia Amzacea-Topraisar". Ce se întâmplă pe frontul transilvan?

Patriotismul transilvănean n-a putut fi pus niciodată la îndoială!

"Intrarea României în primul război mondial în august 1916 împotriva Austro-Ungariei și apropierea armatelor române eliberatoare de satul Scorei (*N.C.R. și de celelalte sate de la poalele munților*) în jurul datei de 11-15 septembrie 1916, atât dinspre Făgăraș, Armata a II-a Română, cât și dinspre Turnu Roșu, Regimentul 4 Vânători, a entuziasmat și a pus în mișcare toată populația satului. Trupele inamice ce erau cantonate aici părăsesc în grabă satul regroupându-se pe platoul de deasupra satului înspre munte, în sectorul Scorei-Sărata-Porumbacu de Sus. Armata română este primită cu deosebită bucurie. Femeile scorene pregătesc pentru frații eliberatori cuptoare cu pâine caldă, mâncare și băutură, oferind cele mai bune odăi pentru odihnă și îngrijindu-i pe răniți ca pe proprii lor copii. Ele se gândeau în același timp la feciorii și soții lor, duși cu forța pe fronturile îndepărtate de către stăpânirea austro-maghiară. Tineri, femei și bătrâni dau informații asupra pozițiilor inamice, adună răniții și îngroapă soldații căzuți în luptă, pe hotarul Scoreiului, la "Cărarea Stâni", "la Mânăstire" și "Scoreiul cel Bătrân" (...). La apropierea armatei române de Scorei, tânărul Ciungu Victor, se pune în slujba acesteia ca ghid conducând unitățile pe sub poalele munților Tunsul, Țofla și Negoiu, după care coboară în spatele armatei inamice, contribuind prin informațiile pe care le furnizează la victoria armatei române pe frontul Scorei-Sărata-Porumbacu de Sus. După primul război mondial, pe platoul dintre Sărata și Porumbacu de Sus s-a amenajat un "Cimitir al eroilor", în care au fost adunate și reînchinate osemintele eroilor români, căzuți pe câmpurile de luptă din zona Scorei - Cirișoara - Sărata - Porumbacu de Sus. După amenajarea "Cimitirului

eroilor" în fiecare an se organizează manifestări comemorative cu ocazia Zilei Eroilor. La aceste serbări luau parte și ofițeri participanți la luptele din această zonă. Vestitul general Berindei, participant la luptele de pe acest front era prezent la marile adunări de la acest cimitir al eroilor, unde îl invita de fiecare dată în dreapta lui pe eroul local, Victor Ciungu.

Bibliografie: Prof. Gavril Popa - *Scorelul - Veche Vatră Românească din Țara Făgărașului, Tipografia Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, noiembrie 1998, pag. 164-165.*

Florin Argeșanu, *Constantin Ucrain - Tripticul Vitejiei Românești - Editura Sport-Turism, București, 1977*

PERSONALITĂȚI LOCALE

IOAN ALEXANDRU LĂPEDATU

(1844, Colun - m. 1878, Brașov, scriitor și publicist)

A urmat școala săsească din Hosman și gimnaziul de stat din Sibiu, pe care l-a absolvit în 1868. În timpul gimnaziului, în 1866, începe să colaboreze la revista "Familia" lui Iosif Vulcan, cunoscându-l și pe Mihai Eminescu. Studiile superioare le-a terminat la Bruxelles în 1871 luându-și doctoratul în litere și filozofie "cu mare distincție". Cunoștea limbile latină, germană, franceza și greaca. Din 1871 și până în 1878 când a murit în vârstă de numai 34 de ani, va fi profesor de limbi clasice la gimnaziul român din Brașov. A colaborat la "Orientul latin" a lui Aron Densusianu, redactor al revistei "Albina Carpaților" din Sibiu (1877-1878). A mai publicat în "Albina Pindului", "Traian", "Revista literară și științifică". A scris nuvele istorice, drama "Tribunul" și biografia de scriitori și oameni de stat. Alte lucrări: "Încercări în literatură", Brașov, 1874; "Asupra situațiunii. Articoli și foisore, 1877, Tratănd probleme cu caracter cultural și social"; Nuvele istorice (cu o notiță biografică), Sibiu, 1905, 1906; "Mira, fată de împărat", 1908.

Bibliografie: *Cărturari brașoveni (sec. XV-XX). Ghid biobibliografic, Brașov, 1972, pag. 127. Lucian Predescu, Enciclopedia Cugetarea. Material românesc. Oameni și înfăptuiri, București, Delafraș, 1940, pag. 475.*

IOAN LĂZĂRICIU

(n. 1841, Porumbacu de Sus, profesor, istoric literar)

Studiile le-a făcut la gimnaziul din Sibiu și Brașov, Universitatea la Cluj, pe care o absolvă în 1878. A funcționat 10 ani ca învățător și apoi revizor școlar la Brașov. Din 1875 va fi profesor la Deva. Opera: Elemente de poetică română, Sibiu, 1882; Istoria literaturii române, 1884; Dicționar român-maghiar, 1886; articole pedagogice.

Bibliografie: *Lucian Predescu, Enciclopedia Cugetarea București, 1940, pag. 480; Enciclopedia Română (Diaconovich), Tomul III, Editura și tiparul W. Krafft, Sibiu, 1904, pag. 69.*

IOAN ȚĂRMONEA

(Porumbacul de Jos, țăran, medic chirurg ortoped)

Există foarte puține date puse la dispoziția Societății Științelor Medicale din Sibiu de prof. Ioan Lupaș, în 1947, 25 aprilie. Interesantă figură a țăranelui porumbăcean este

Comuna Porumbacu de Jos

amintită întâia oară în anul 1726, când pentru iscusința în știința și meșteșugul doftoricesc a fost scutit de robota iobăgească. Faima lui a trecut hotarele Porumbacului și mai departe prin alte țări străine. O altă dată sigură despre Ioan Țărmonea este 1746, aflată pe o scrisoare cu litere chirilice, semnată de un oarecare Alimanas, pacient al lui Țărmonea. Acesta a suferit timp de doi ani din cauza unei fracturi pe care, în final, i-a vindecat-o țăranul porumbăcean.

Bibliografie: Un țăran - medic chirurg: Ioan Țărmonea din Porumbacu de Jos 1726-1746. În: *Telegraful Român XCV*, nr. 19-20, 25 mai 1947, pag. 3.

CONSILIUL LOCAL

Primar: Morariu Gheorghe
Viceprimar: Lupu Gheorghe
Secretar: Munteanu Liviu

La sediul consiliului local:

- ◆ nu există calculator
- ◆ există un xerox A 4
- ◆ centrala telefonică analogică

CONSILIERI:

Călin Victor	CDR-PNTCD	Lupu Gheorghe	PUNR
Cișmaș Ioan	USD-PD	Morar Gheorghe	CDR-PNTCD
Cișmaș Dumitru	PDAR	Nistor Gheorghe	PDAR
Gritu Constantin	USD-PD	Pop David Ioan	CDR-PNTCD
Frîncu Dumitru	CDR-PNTCD	Schiopu Radu Ioan	PDSR
Lăzăriciu Ilie	PDSR	Țeposu Dănilă	PDAR
Tarcea Alexandru	PUNR		

ECONOMIA LOCALĂ

I. REPERE ÎN TIMP

Bibliografie: *Publicațiile Arhivelor Statului din Cluj, nr. 1, de Ștefan Meteș, membru corespondent al Academiei Române - Situația economică a românilor din Țara Făgărașului, vol I,*

Conscripția locuitorilor din districtul Făgărașului și orașul Făgăraș, făcută din ordinul Guvernului în 1721-1722

1. PORUMBACUL DE JOS

Este satul cel mai de margine din districtul Făgărașului, așezat în loc de șes și în partea din jos întins până la Olt. Lângă el se află râul numit Porumbac; are două hotare care se ară de trei ori cu câte șase și patru boi; a doua parte a hotarului, din cauza schimbării timpului, este în întregime neproductivă; a treia parte din hotar în ori care loc se îngrașă cu gunoi, produce grâu curat, celelalte părți produc secară amestecată cu alte semințe de primăvară de diferite soiuri. Livezi pentru fân are puține, amestecate printre locurile arătoare. Are încă o parte de hotar în vecinătatea hotarului Porumbacului de sus, în partea din jos a hotarului, așezat în munte și mai

puțin productiv; acesta, la cultivare este sterp; o altă parte e potrivită pentru pășunatul vitelor. Păduri pentru lemne de foc și construirea clădirilor au îndeajuns, tot asemenea ghindă pentru îngrășatul porcilor; venitul din acestea îl ia domnul de pământ. Au râuri potrivite pentru pescut, însă de aici nu are nimeni nici un câștig, fiindcă hotarul acestora este numai al domnului de pământ. Sunt șase mori, cu șapte roți, așezate în hotarul satului, dintre acestea una, cu două roți, este a domnului de pământ, celelalte cinci - împreună cu o piua - sunt ale locuitorilor. De Sibiu este la o depărtare de două mile, aici fac negoț cu lemne de foc, cu grâu și cu alt fel de bucatie; fiindcă hotarul acestui sat de întinde până în partea din sus a Oltului, în timpul inundației într-o parte se face pagubă. Drumul este stricat în cea mai mare parte, de aceea se fac cheltueli pentru toate drumurile, precum și pentru transporturi. Este scutit numai "villicus" și încă un locuitor numit Czeremonie, care pentru știința lui doftoricească este scutit de toate greutățile. Satul are în comun datorie la: Șeful poștei din Porumbac 200 fl., Andrei Kraus senator în Sibiu 96 fl., Ioan Keszei 160 fl., în total 456 fl. Dijnă dau anual la curte: 35 căble grâu de cea mai bună calitate, și 52 1/2 căble de ovăz.

Preoți: Ilie, Streja, Iuon, Oprea.

Boieri: Mihai Diac, Radul Stoicitzul, Iuon Stoicitzul, Iuon Popa, Radul Popa, Matei Boier.

2. PORUMBACUL DE SUS

Satul este așezat aproape de munți și este despărțit în două părți de râul numit Porumbac. Are două câmpuri arătoare, din sus și din jos de sat, amândouă sunt în loc șesos. Din punct de vedere al calității locul este argilos în parte și chiar pietros; astfel pe unde este mai apăsos se poate semăna cu mai multă ușurință: seacă, ovăz și chiar grâu. Gunoii este necesar peste tot. Aratul se face cu patru boi, de două sau de trei ori. Fânațe și livezi, atât pentru fân cât și pentru păscutul vitelor și oilor, au îndeajuns, pe întreg hotarul chiar până la râul Porumbac și din sus de sat în pădure și poieni. În pădure se pot îngrășa circa 300 de porci; de asemenea au libertate să ducă lemne pentru foc și pentru construcție atât din pădurea proprie, cât și din a domnului de pământ. Sunt patru mori cu câte o roată, acestea sunt ale locuitorilor, și o sticlărie ("officina vitrearia") a domnului de pământ. Mai de mult semănăturile și fânațele sufereau din cauza inundației, până din sus de râul amintit. Sibiul e la o depărtare de 3 mile, aici negustoresc cu lemnele prefăcute prin meșterii lemniari: rotari, butnari, cu cele de foc, asemenea și cu alte lucruri. Satul n'are nici un venit. Datorie nimic; pescuitul și crișma sunt ale domnului de pământ. Scutiți sunt 4 preoți, judele satului și decurionul boierilor, care numai 1/2 porție plătește. Când semănăturile sunt mai bogate dijnă se dă în clăi, în caz contrar în grăunțe. Pe anul trecut provizorul le-a primit.

Preoți: Simion, Oprea, Mateiu, Comșa Iuon, Lăpădat, Iuo, Stan, Andreiu.

Boieri: Gheorghe Popa, Ilie Popa, Todor Esca, Iuon Sile, Coman Avram, Roman Sile, Coman Sile.

3. SĂRATA

Satul este așezat între două dealuri, spre miazăzi, sub poalele munților, având două hotare așezate pe șes lângă Olt; hotarele se ară de trei ori cu patru și cu șase boi, au nevoie de gunoi; în cea mai mare parte semănăturile se fac de toamnă, dar se fac și semănături de primăvară. Pagubele făcute de inundații, de către Olt și de către râșorul care curge prin sat, nu sunt neînsemnate. Satul are fânațe îndeajuns din jos de sat, amestecate cu locurile arătoare, altele sun chiar din sus de sat și prin păduri; tot asemenea pentru păscutul vitelor și al oilor are loc păduros și munți în abundență.

Comuna Porumbacu de Jos

Locuitorii au lemne pentru foc și pentru ridicarea de edificii din pădurile și munții apropiați, tot asemenea (au dreptul) să îngrășe porcii, după ce plătesc pentru aceasta o sumă hotărâtă domnului de pământ. În acest loc neajunsuri sunt destule, din lipsă de apă nu este nici o moară și nici loc de pescuit, din această cauză se obișnuiește să se macine în satele vecine. Sibiu este departe de două mile, aici fac negoț cu lemn de toate felurile, cu cărbuni, cu fructe, cu bucate. Drumul nu este expus suferinții. Scutit este numai judele. Datorii n'au. Dijmă dau anual domnului de pământ după obiceiul 20 câble grâu, 10 câble seacă și 45 câble ovăs.

Preoți: Iuon, Șandor, Bratila.

Văd. de boier: Comșoie Țungur

4. SCOREI

Este așezat între doi munți, în cursul râului numit Scorei. Are două hotare, amândouă așezate în spre Olt într'un loc șesos; pământul se ară cu patru boi, de câte trei ori, și produce cu gunoi grâu și seacă. Locuitorii au și din sus de sat o parte de pământ nisipos. Nu se face decât ovăsul. Fânațele în cea mai mare parte sunt din jos de pădure și chiar printre semănături. Nu au păduri proprii, dar deocamdată au libertatea să taie și lemne pentru foc și pentru construit. Iobagii trebuie să plătească cinci creștari de un porc, pentru ghindă, boierii nu plătesc nimic. Munții numiți "Piciorul popii" îi stăpânesc numai boierii, dar cu învoirea acestora iobagii pot să se folosească de produsul acestora. Pescuitul se practică în apa râului Scorei, unde sunt așezate trei mori, cu câte o roată; din acestea, una este a domnului din Scorei, iar celelalte două sunt ale altor boieri; deasemenea mai este o piuă a unui preot și un joagăr al domnului de pământ. De Sibiu este la o depărtare de trei mile, aici pot să meargă cu lemne de foc și cu alte produse ale casei. De-alungul râului care curge prin sat, și chiar prin revărsările Oltului, se produc pagube, din cauza inundațiilor. Reparatul drumurilor costă zilnic multă cheltuială. Venit nimic, fiindcă crâșma și alta aparțin domnului de pământ. Dijma a primit-o provizorul 6 2/4 câble de grâu și 9-1/2 câble ovăz; boierii dau unui străin polon Vencեսlau 40 fl. și 20 care de lemne de la 1 noiembrie 1721 până la Sf. Gheorghe (1722).

Preoți: Halmagi, Șandor, Cristea.

Boieri: Score Pop Ilie, Stan Toma, Filip Halmagi, Iștvan Diac, Opre Istvan, Alde Iștvan, Stanciul Ciungul, Radul Ciungul, Iuon Vulc, Ilie Vulc, Flore Vulc, Stnaciul Toma, Simon Toma, Pulya Iștvan, Cretsun Ciungu, Streza Burs, Score Micloș, Stan Iștvan, Alde Halmagi, Opre Halmagi, Halmats Halmagi, Luca Vulc.

Văd. boierilor: Iuon Hartzagana, Șimeon Hatzagan.

REPERE ÎN TIMP - MIC ISTORIC ECONOMIC BANCAR

La 1867, Visarion Roman întemeiază la Rășinari, primul institut de credit românesc, având structură cooperatistă. Acest pionier român studiind exemplele reușite ale sașilor în domeniul creditului popular și cuprins de zelul pentru propășirea economică a neamului românesc fixează scopul societății astfel: *"de a-și procura mijloace banale necesare la întreprinderile economice și de specula, și de altă parte spre a da ocaziune locuitorilor cu banii disponibili, să aibă unde-i aloca și păsatra pe timp mai scurt sau mai lung după împrejurările și voia lor."*

Inițiativa de la Rășinari poate fi înscrisă cu litere de aur în istoria economică românească. Chiar dacă experiența institutului durează până la 1881, Visarion deschidea economia românească de credit prin cooperatie, acesta fiind principalul pas

spre un succes durabil: la Sibiu el îi convinge pe fruntașii vieții românești de necesitatea întemeierii unui mare institut de credit românesc BANCA ALBINA (1871).

"PORUMBĂCEANA"

casă de economii, societate pe acțiuni în
Porumbacul-inferior (Alsó-Porumbák, cottul Fogaras).

Anul fondării: 1900,

Capital societar: 40.000 coroane în 400 de acțiuni a 100 coroane.

Prețul acțiunilor: 145 coroane;

Dividenda pe 3 ani din urmă: 7 coroane, 8 coroane, 8 coroane;

Dreptul de votare în adunarea generală: 1 acțiune dă 1 vot, 10 acțiuni dă 10 voturi; mai multe decât 10 voturi nu poate exercita nimeni (!)

Semnarea firmei se face în limba română prin doi membri din direcțiune;

Publicațiunile oficiale se fac în foile: "Țara Oltului", "Telegraful român" și "Revista Economică"

Direcțiunea: Prezident: Ioan Marinescu, Ucea-inferioară; Viceprezident: Dimitrie Mandeal; Nicolae Solomon, din Porumbacul-inferior; Sever Silca, Săcădate; Lazar Stoichiția și Ioan Grecu, din Porumbacul-inferior.

Comitetul de supraveghiere: Ioan Căndea, Avrig; dr. Ioan Șenchea și Ioan Dejenariu, din Făgăraș; George Codrea, Ucea-inf.; George Comșa, Poplaca; Ieronim Spornic, Sibiu și Simeon Grădinar, Săcădate.

Funcționarii: Dimitrie Mandeal, casar și Lazar Stoichiția, lichidator

Distribuirea profitului net: Dividenda 2,000 K; Fond de rezervă: K 3,333.67.

Fond de binefaceri: K 66.73; Tantiema direcțiunii: K 133.46; Supradividendă: 3% K 1,200

Distribuirea cotei de binefacere: Gimnaz. din Brad - 50 coroane; pentru înființarea unei școli industriale în Câmpeni - 30 coroane; bisericii greco-catolice din Veștem - 25 coroane; Reuniunii sodalilor români din Sibiu - 10 coroane; Școalei greco-ortodoxe din Porumbacul-vechiu - 20 coroane; Bisericii greco-catolice din Porumbacul-inf. - 17 coroane.

Extras din Anuarul Băncilor Române din 1908

"NEGOIUL"

casă de economii, societate pe acțiuni în
Porumbacul-superior (Felső-Porumbák, comitatul Fogaras)
Membru la "Solidaritatea".

Anul fondării: 1908,

Capital social: 20.000 coroane în 400 acțiuni a 50 coroane;

Prețul acțiunilor: 85 coroane;

Dividenda pe 3 ani din urmă: 6%, 7%, 8%;

Cupoanele se prescriu în timp de 6 ani.

Dreptul de votare în adunarea generală: fiecare acțiune dă un vot;

Semnarea firmei se face în limba română prin doi funcționari;

Publicațiunile oficiale se fac în "Revista Economică";

Direcțiunea: Prezident: Nicolae Bărglăzan, paroh; Vice-prezident: Ștefan Frâncu, inv.; Nicolae Solomon, paroh; Victor Măsariu, paroh, Sărata; Vasile Popianoș, învățător; Ioan Popianoș, comerciant; Petru Comșa, crâșmar.

Comuna Porumbacu de Jos

Comitetul de supraveghiere: Ioan Rebeaga, cassar la "Albina" Sibiu; Candid Popa, învățător, Sibiu; Nicolae Frâncu, contabil la filiala "Lumina", Murășoșorheiu; Dionisiu Solomon, Virgil erarial; Aurel Esca, funcționar la "Albina", Sibiu.

Funcționarii: Nicolau Solomon, cassar; Nicolau Comșa, contabil.

Distribuirea profitului net: dividendă și supradividendă K 1,600. Fond de rezervă 2,464. Fond de clădire 1,000. Pentru scopuri de binefaceri 350. Tantiema direcțiunii 113. Tantiema comitetului de supraveghere 56. Tantiema funcționarilor 113. Remunerație direcțiunii, comit. și funcț. 290. La dispoziția direcțiunii 70.

Distribuirea cotei de binefacere: Școalelor conf. din Porumbacu sup. K 300; Școalei comerc. din Brașov.

Extras din Anuarul Băncilor Române din 1915

"ÎNSOTIRE DE CREDIT ÎN COLUN" (KOLUN, COTTUL FOGARAS)

Anul fondării: 1910

Capital social: 1900 în 95 părți fund. a 20 coroane.

Dividenda pe 2 ani din urmă: 1,6 coroane, 2 coroane;

Dreptul de votare în adunarea generală: fiecare parte fund. dă un vot;

Semnarea firmei se face în limba română și maghiară prin prezid. sau viceprez. și 2 membri din direcțiune -

Publicațiunile oficiale se fac în comună conform uzului local.

Direcțiunea: Prezident: Ioan Suma; Vice-prez.: Nicolae Suma; Nicolae Barbu, Moise Iancu, Nicolae Dudur, economi.

Comitetul de supraveghiere: Prezident: Nicolae Panga; Vice-prez.: Ioan Stoia, Nicolae Vintilă, Moise Barbu, Ioan Crețu, Ioan Roșca, Ioan Gavrilă, Ioan Vizante, Ioan I. Suma, economi.

Funcționar: Ioan Giurca, cassar-contabil.

Distribuirea profitului net: Dividendă și supradivid. K 190. Fondul de rezervă 620.

Extras din Anuarul Băncilor Române din 1915.

II. REPERE DIN PREZENT

Indicatori agro-economi	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Suprafata agricola dupa modul de folosinta - ha	10191	10191	10191	10191	10191	10191	10191	10191
Suprafata arabila - ha	2579	2660	2713	2713	2714	2714	2714	2714
Suprafata - pasuni - ha	5306	5389	5356	5356	5442	5442	5442	5442
Suprafata - finete - ha	2276	2112	2122	2122	2035	2035	2035	2035
Suprafata cultivata cu griu si secara - ha	689	540	200	190	29	50	100	100
Productia totala de griu si secara - tone	1054	588	356	475	62	140	190	220
Suprafata cultivata cu porumb boabe - ha	426	368	255	336	351	501	801	900
Productia totala la porumb boabe - tone	1036	837	662	839	1122	1502	2252	2700

Informarea comunității locale

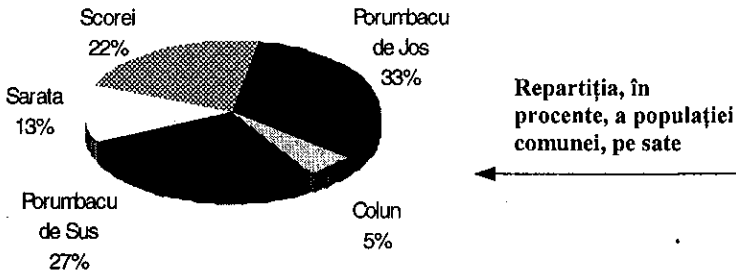
Indicatori agro-economici	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Suprafata cultivata cu legume - ha	20	3	8	10	17	22	40	44
Productia totala la legume - tone	108	35	85	140	212	299	551	464
Bovine - total - la inceputul anului - capete	2603	1833	1358	1553	1604	1642	1563	1577
Bovine in gospodariile populatiei - la inceputul anului	984	984	1351	1549	1601	1640	1563	1577
Porcine - total - la inceputul anului - capete	2385	2301	2166	2634	2573	1645	1610	1702
Porcine in gospodariile populatiei - la inceputul anului	2271	2271	2165	2634	2573	1645	1610	1702
Ovine - total	0	4669	5615	5733	7900	8466	7861	8501
Ovine in gospodariile populatiei - numar	0	2422	5603	5729	7900	8466	7861	8501

III. POPULAȚIA COMUNEI

Considerând că este important să se poată face o evaluare a evoluției populației comunei (inclusiv după naționalitate) pe o perioadă mai lungă de timp, prezentăm mai jos, atât tabelar cât și grafic, structura pe sate a populației comunei, evoluția populației comunei în perioada 1930 - 1992, evoluția acesteia în perioada de după 1990, precum și alți indicatori demografici. Datele au fost obținute prin bunăvoința Direcției Județene de Statistică Sibiu, căreia îi adresăm, pe această cale, mulțumirile noastre.

Structura populației și a gospodăriilor, pe sate:

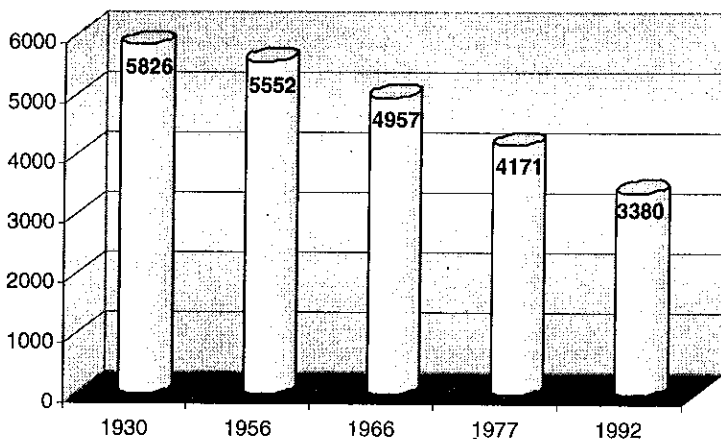
Sate	Populația	Gospodării
Porumbacu de Jos	1121	350
Colun	182	90
Porumbacu de Sus	922	325
Sărata	438	136
Scorei	734	226
Total	3397	1127

Comuna Porumbacu de Jos

Evoluția și structura populației (după naționalitate) în perioada 1930-1992

Anul	Total	Români	Maghiari	Germani	Romi
1930	5826	5455	86	29	252
1956	5552	5339	58	4	147
1966	4957	4835	46	4	70
1977	4171	3804	50	9	306
1992	3380	3066	27	1	283

Evoluția populației comunei Porumbacu de Jos în perioada 1990 - 1992

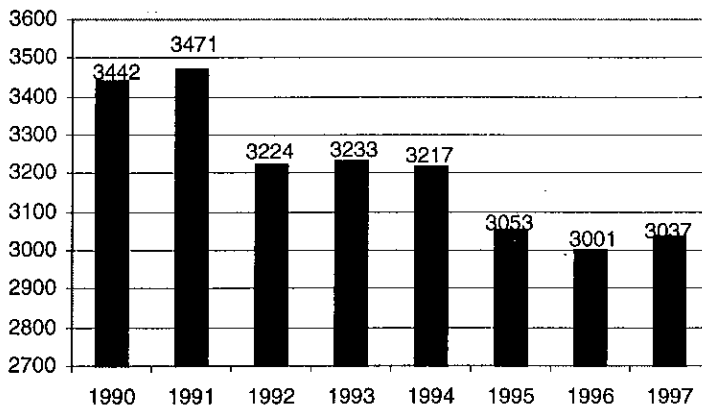
Populația	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Populația totală - la 1.VII.(stabilă)	3442	3471	3224	3233	3217	3053	3001	3037
Populația la 1.VII. - femei	1694	1680	1603	1604	1608	1531	1495	1519
Populația cu domiciliul în localitate la 1.VII.	3549	3472	3236	3182	3112	3055	2995	2956
Născuți vii	36	38	42	26	23	33	28	22
Decedați - total	70	63	64	53	58	59	62	53
Stabiliri de domiciliu în localitate	3	5	15	16	20	21	24	16
Plecări cu domiciliul din localitate	151	66	108	43	52	55	29	28

Nr. salariați	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Salariați - total - număr mediu - persoane	800	287	653	351	259	420	254	154
Număr mediu salariați în agricultură - persoane	0	24	30	47	33	70	20	2

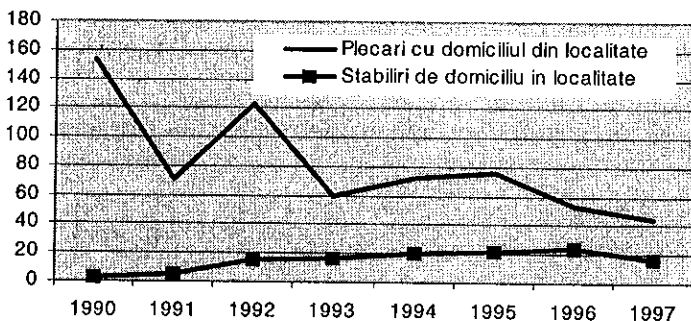
Informarea comunității locale

Nr. salariați	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Numar mediu salariați în industrie - total - persoane	64	13	38	25	26	121	43	39
Numar mediu salariați în industria prelucrătoare - persoane	0	4	26	11	26	99	31	21
Numar mediu salariați în activ. energie electrica si termica, gaze si apa - persoane	0	9	12	14	0	22	12	18
Numar mediu salariați în activ. de comerț, repararea si intretinerea autoveh. si motocicletelor si a bunurilor pers. si casnice - persoane	0	24	46	10	17	23	12	17
Numar mediu salariați în activ. transport, depozitare si comunicatii - persoane	0	44	123	66	61	9	13	6
Numar mediu salariați în administratie publica si aparare;asistenta sociala obligatorie - persoane	0	5	12	6	6	6	42	37
Numar mediu salariați în invatamint - persoane	0	55	48	45	46	50	45	45
Numar mediu salariați în activ. sanatate si asistenta sociala - persoane	0	7	7	15	12	14	11	8

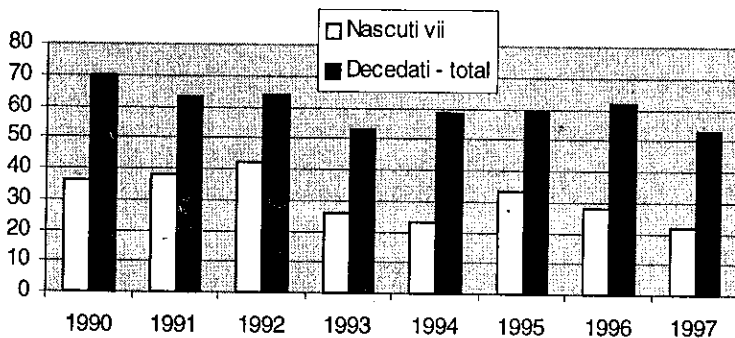
Evoluția populației comunei Porumbacu de Jos, în perioada 1990 - 1997

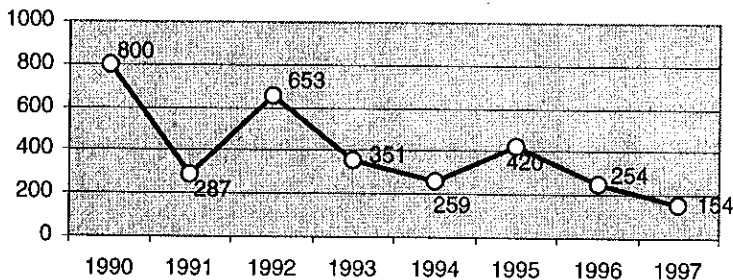
Evoluția plecărilor, respectiv stabilirilor de domiciliu în comună, în perioada 1990-1997

Evoluția nașterilor și deceselor în comună, în perioada 1990-1997

Nr. de salariați în comună, în perioada 1990-1997

Informarea comunității locale

♦ PUTEM EVALUA NIVELUL DE TRAI ÎN COMUNA PORUMBACU DE JOS?

Recensământul din 1992 a înregistrat concomitent cu înregistrarea populației și fondul locativ existent. Principalele informații, pe care le-am considerat utile să fie publicate în această lucrare au fost cele care permit prelucrarea ulterioară în vederea caracterizării condițiilor de locuit și infrastructurii existente în comunitate, cu mențiunea că acestea nu reprezintă decât dotările strict gospodărești ale locuinței:

	Total comună	1*	2*	3*	4*	5*
Locuințe dotate cu:						
Racorduri și instalații:						
Instalație de alimentare cu apă	250	61	-	51	4	134
Instalație de apă caldă	138	60	-	46	2	30
Instalație de canalizare	246	60	-	50	3	133
Instalație electrică	1373	387	114	409	193	270
Gaze la bucătărie	85	41	4	39	1	-
Mod de încălzire:						
Termoficare sau centrală termică	15	-	-	13	-	2
Sobe cu gaze	-	-	-	-	-	-
Dependințe						
Bucătărie	1189	349	103	336	149	252
Baie	178	59	-	46	3	70
Closet cu apă (WC)	83	31	-	29	1	22
Încălzire centrală cu gaze						

* 1 - Porumbacu de Jos; 2 - Colun; 3 - Porumbacu de Sus; 4 - Sărata; 5 - Scorei

Târguri locale și zonale, în anul 1999

Nr. Crt.	Localitatea	Zile obișnuite de		Data	
		Piață	Târg săptămânal	Ziua, Luna	Tipul
1.	ARPAȘU DE JOS		1 și 15 lunar -porcine	21 martie 4 iulie 20 septembrie 9 octombrie	Mixt Mixt mixt mixt
2.	CARȚA			20 martie 20 iulie	mixt mixt
3.	PORUMBACU DE JOS		20 - lunar - porcine	14 aprilie 1 septembrie	mixt mixt
4.	RACOVIȚA			12 martie 14 septembrie	mixt mixt
5.	SEBEȘUL DE JOS	zilnic			
6.	TURNU ROȘU	Zilnic			

LĂCAȘURI DE CULT

*"Cred ... într-unul Domn, Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu,
Unul - Născut, Care din Tatăl S-a născut,
mai înainte de toți vecii..."*

(Simbolul de credință niceoconstantinopolitan, articolul al II-lea)

Biserica, în sens de comunitate, este numită Trupul lui Hristos (Efes.1, 23)....

Biserica, în acest sens, este rezultatul lucrării răscumpărătoare a lui Hristos și prelungire firească a acesteia. Hristos repetă în fiecare credincios, prin Sfintele Taine, drumul parcurs de trupul Lui îndumnezeit de la Întrupare la Înviere, când a devenit cu totul plin de energiile Duhului Sfânt.

Biserica ortodoxă hramul "Adormirea Maicii Domnului" din Porumbacu de Jos"

A fost ridicată între anii 1850-1854 pe cheltuiala credincioșilor. Materialele de construcție au fost adunate din 1848, data notată pe suprafața unei cărămizi. Are formă de navă, îndreptată spre răsărit unde se termină cu un semicerc în care se afla altarul. Biserica suferă unele modificări în urma reparațiilor generale, în anul 1975: plafonul a fost transformat în boltă semicirculară, ferestrele din lemn au fost înlocuite cu ferestre metalice, podul din lemn a fost înlocuit cu armătură de beton, apoi cu mozaic. Biserica nu este monument istoric.

Biserica ortodoxă română cu hramul "Sf. Nicolae" din Porumbacu de Jos

A fost ridicată în jurul anului 1880, pe ruinele unei mici biserici din lemn cu destinație unită. În anul 1914 s-au încheiat lucrările de restaurare, biserica având forma de astăzi. Partea de răsărit se termina cu o absidă în formă de semicerc unde se afla altarul. Turnul este acoperit cu tablă zincată. Biserica nu este monument istoric.

Biserica ortodoxă cu hramul "Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul" din Colun

Biserica actuală e clădită de credincioșii din Colun în anul 1811, în formă de corabie, stil bizantin, combinat cu elemente ardelenesti. Materialul folosit: piatra, cărămida, țigla. În interior e pictată, mai puțin altarul și unele părți din interior. Nu se cunoaște anul când a fost pictată, meșterii care au executat-o, se presupune că ar fi fost frații Grecu din Săsăuși. Ar putea fi și meșteri din Țara Românească, pictura fiind asemănătoare cu a bisericilor de pe Valea Oltului. Catapeteasma bisericii e din piatră și cărămidă. Pe turnul bisericii, în afară de anul bisericii, sunt însemnați și anii celor trei reparații: 1855, 1897, 1967. Preoți care au slujit: I. Panga, N. Giurca, Alexandru Sasu, V. Cheșcu, Dan Miron, Z. Drăghiciu, N. Bălan, ș.a.

Biserica cu hramul "Sf. Nicolae" din Porumbacu de Sus

Biserica se află la marginea satului, în cimitir și a fost ridicată în anul 1876, în stil romanic, în formă de corabie, cu turn și catapeteasmă din zid, împodobită cu icoane

pe lemn și sticlă. Este construită din piatră și cărămidă, acoperită cu țiglă iar turnul cu tablă. Nu este pictată și nu este declarată monument istoric.

Biserica ortodoxă cu hramul "Cuvioasa Paraschiva" din Porumbacu de Sus

A fost ridicată între anii 1902 și 1903 când a fost sfințită de asesorul consistorial M. Voileanu. Este construită din cărămidă și var pe o fundație din ciment acoperită cu țiglă iar turnul cu tablă zincată. Stil gotic, ferestrele, turnul și unghiurile cupolei ascuțite. În anul 1936, preotul paroh Nicolae Solomon, sub îndrumarea căreia s-a zidit această biserică îi aduce îmbunătățiri printre care și pictarea ei, în tablouri mari cu scene din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului și a Sfinților, de către pictorul Ioan Chidu. Este electrificată.

Biserica cu hramul "Nașterea Domnului" din satul Sărata

Declarată monument istoric în anul 1955, biserica a fost construită între anii 1800 și 1806, în anul următor începând pictarea ei, până în 1810. Citorii ei nu se cunosc dar tradiția spune că toate cheltuielile ar fi fost suportate de baronul Brukenthal care avea pe moșia sa din Avrig iobagi din Sărata, oameni harnici și cuminți. Condiția pe care le-a pus-o a fost ca aceștia să lucreze pe moșia sa o zi în plus față de cele obligatorii și să-și procure materiale și mâna de lucru. El plătea manopera și pictura. Tot tradiția spune că locul ales ar fi fost pe "Dealul Țiganului", unde au fost depozitate materialele. Peste noapte au fost mutate pe actualul loc, unde s-a construit biserica; nu se știe de cine și cu ce. Este construită în stil bizantin, din piatră de râu, cărămidă, lemn și țiglă. Turnul are un etaj cu acoperișul în formă de piramidă octolaterală. Pictura, foarte frumoasă a fost executată de frații Grecu, Ioan și Alexandru din Săsăuși. Deasupra ușii, la intrarea în biserică, se afla o inscripție cu litere chirilice: "Cu ajutorul lui Dumnezeu s-au zugrăvit fiind popa Gavrilă paroh". În exterior pe frontonul naosului deasupra altarului este scris 1906, anul terminării zidirii bisericii. A fost electrificată în anul 1970 prin donațiile credincioșilor.

Biserica ortodoxă (fostă gr.-cat.) cu hramul "Botezul Domnului" din Sărata

A fost construită în anul 1872 pe cheltuiala Mitropoliei Unite de la Blaj și cu ajutorul câtorva familii de credincioși uniți și ortodocși. Este construită din piatră, cărămidă și var, acoperișul din lemn de brad și țiglă, în stil bizantin. Turnul fiind din lemn a fost renovat în anul 1939, construindu-se din piatră, cărămidă și var, acoperit cu tablă zincată. Nu este pictată. Înaintea acesteia, la locul numit "Cerneala" a existat o bisericuță din lemn pe care credincioșii au vândut-o celor din Nucet. În anul 1952 au început lucrările de renovare, o parte din tavan deteriorându-se, apoi urmat acoperișul și consolidarea terenului din curte.

Biserica ortodoxă română cu hramul "Adormirea Maicii Domnului" din Scorei

În jurul anului 1785 se vorbea despre ridicarea unei noi mănăstiri în Scorei, în locul celei existente și distrusă, în 1761, de tunurile generalului Buckow. În locul ei se va ridica o bisericuță din lemn, pe locul actualei biserici, loc donat de familia Marcu. Ridicată în 1867, biserica este așezată în mijlocul satului, are formă de navă, nu este pictată. În turn se află un clopot datând din 1810, se pare al fostei bisericuțe din lemn. Biserica a fost reparată în exterior și interior și electrificată în 1974.

TURISM MONTAN

PORUMBACU DE JOS - HOTEL NEGOIU - VÂRFUL NEGOIU

Marcaj: triunghi albastru Durata: 10-11 ore.
Din Porumbacu de Jos (stația C.F.R. pe linia Sibiu-Brașov) se merge până la Porumbacu de Sus (drum carosabil, 5 km). De aici, poteca în serpentine ușoare urcă piciorul Puha (prin pădure) și trece peste valea Șerbota. În apropiere de traseu se află cascada Șerbota (20 m), cea mai frumoasă din Munții Făgăraș. De la cascadă se urcă muntele Șerbota (serpentine) până la hotelul montan "Negoiu". De aici, traseul pornește spre sud, trecând peste 9 podețe, pe sub stâncile Șerbotei (prin pădure) traversează valea Sărății, cu cascadă (de aici se deschide o priveliște minunată asupra câldării glaciare a Șerbotei). În continuare ne îndreptăm spre est, trecând pe la Piatra Prinzelui și Acele Cleopatrei. De aici se ajunge la Șaua Negoiu Mic (2300m), trecând pe versantul sudic al Munților Făgăraș. În continuare se urcă pe Vârful Negoiu (2535 m) al doilea ca înălțime din Carpații românești.

BERZELE DIN SCOREI

VOR SUPRAVIEȚI BERZELE SCOREIULUI?

Avem datoria sacră de a lăsa urmașilor noștri natura cu toate frumusețile ei așa cum am primit-o de la înaintașii noștri!"

Gavril Popa

Lista roșie a viețuitoarelor în curs de dispariție, publicată periodic de Internațional Council for Bird Preservation cuprinde și barza. Dezastrul ecologic pe care industrializarea și poluarea mediului s-au făcut resimțite și aici, în Scorei, localitate renumită în lume pentru numărul mare de berze care își fac cuib aici. Dacă în 1946 în Scorei existau circa 60 de cuiburi cu berze, iar în fiecare toamnă plecau mai mult de 300 de berze spre țările calde, în 1970 mai existau în Scorei doar 9 cuiburi. "Sosesc berzele din țările calde" spuneau moșii și strămoșii noștri - vestind primăvara! Barza migrează circa 7.000 km, plecând în luna august din aceste ținuturi și revenind odată cu venirea primăverii. Distanța lungă și zborul greoi o determină să părăsească printre primele cuiburile și să puceadă la un drum lung din care cine știe câte se mai întorc? Cu atât mai laudabilă a fost inițiativa prof. Gavril Popa și a unui grup de elevi (în deceniul trecut) să instaleze suporturi pe capetele mai multor șuri din sat, după ce au observat că prin înlocuirea acoperișurilor șurilor cu țigla crenguțele aduse de berze alunecă, neavând nici un fel de suport (acoperișurile din paie erau ideale pentru berze, acestea putând cu ușurință să-și instaleze cuibul). Inițiativa din Scorei a făcut repede înconjurul lumii, ornitologii din occident fiind surprinși că în Scorei numărul berzelor și al cuiburilor este cu mult mai mare decât în Belgia, Olanda și Danemarca luate la un loc. Atât presa din România, cât și cea din occident au prezentat pe larg fenomenul. În numele colegiului de redacție rugăm pe toți cei interesați să ne semnaleză toate inițiativele luate în sprijinul salvării acestei superbe păsări - "o adevărată perla a plaiurilor noastre".

Comuna PORUMBACU DE JOS
Județul Sibiu

EDITURA ETAPE SIBIU
ISBN 973-9090-41-9

